

El bolló de Torrebesses

Número 3

elbolloedetorrebesses@hotmail.com

Juny de 2008

Una primavera marcada per la cultura

Primera partida del torneig de botifarra.

El Bolló de Torrebesses segueix creixent

El número 3 del Bolló de Torrebesses ja és una realitat. En aquesta ocasió, i gràcies a la participació de tothom, el Bolló té quatre pàgines més. Quatre pàgines pot no semblar gaire, però en el cas de la nostra publicació és un detall molt més que significatiu. En aquestes pàgines extres hi ha un especial dedicat a la Primavera Cultural del nostre poble. Aquest tercer número és ja la mostra de la consolidació de la iniciativa d'aquesta publicació local. És per això que hem d'agrair un cop més la participació desinteressada de tothom.

També volem agrair al senyor Tomàs Camós i Ramió la cessió d'exemplars de la revista Golany de Sant Miquel de Campmajor.

Diverses persones del poble ens han fet arribar la seva opinió respecte l'espai

físic bolló. Són moltes les persones que encara recorden com brollava l'aigua a la vall, els rentadors... Un poema publicat en l'anterior número d'aquesta revista també ho mencionava. Ara aquest espai es troba força degradat i ple d'esbarzers... En l'actual context de recuperació i catalogació de l'arquitectura garriguenca (cabanes de volta, aljubs, construccions de tàpia...) potser seria bo incloure-hi el bolló com a espai present en la memòria col·lectiva.

Finalment, volem dedicar aquest número al Paco, la Neus i el Pau per tots aquests anys de treball i dedicació al Cafè Set i la seva clientela. Per totes les paelles, els cafès, les partides de botifarra, els esmorzars... Per tot plegat, moltes gràcies!

Amb la participació de totes les associacions del poble i esperem que sigui també amb la col·laboració de tots els veïns

Efemèrides

El poble de Torrebesses, i la seva presència durant la Primera Guerra Civil catalana

Agenda

En aquest número el quadern central ofereix un recull dels millors moments que es van viure a Torrebesses durant la Primavera Cultural

Reportatge

En aquest número us oferim la segona part del reportatge sobre la vida social de Torrebesses; els centres de trobada social i lúdica.

OPINIÓ

Quan jo era petitet
Ja el meu pare
m'ensenyava
D'arreglar el dineret
Que de tant en tant em
dava.

Del treball i economia
Era bona solució
Per poder treure la rifa
I arreglar un dineró.

En la nostra joventut
No hi havia massa rics
Però sí la gran virtut
De passar molts de
fàstics.

Ara que ja m'he fet gran
He trobat la solució
Per no passar ja més fam
He canviat de patró.

Del treball fa mal
l'esquena
Si estalvio, soroll la
panxa
Ara he trobat una mena
D'una manera de rauxa.

Al matí faig la petanca
A la tarda el dominó
El tuti o la botifarra
I faig vida de senyor.

Faig alguna
excursioneta
Procuro no gastar massa
Com que visc amb
l'esquena dreta
Vaig mirant com el
temps passa.

No descuido la pressió
I que el sucre no pugi
massa
Que ja t'espera el tauló
I et donen del club de
baixa.

Com el joc del
pensionista
No n'he trobat de millor
Com no meno terra a
mitges
No suo i omplo el sarró.

Em distrec tot el que
puc
I a ningú procuro
ofendre

M'agrada de guiar el
ruc
I que no es trenquin les
rendes.

Procuro sembrar amistat
Als que tinc al meu
entorn
Que del joc de l'enfadat
No tinc el sant per
patró.

Si no es creuen el que
dic
Perquè és un gran
disbarat
Jo m'he fet aquest partit
Perquè no ens trenquem
el cap.

Però cansat pel treball
Tinc per company el
bastó
Així vaig ballant el
ball
Que en diuen del
sinofós.

Ignasi Guiu
enviat per
Josep Torredadella

By: Artur Ribes

NOTA D'AGRAÏMENT

La vídua i els fills d'en Josep Jané i Periu els donen les gràcies per les nombroses mostres d'afecte i suport que han rebut amb motiu del seu traspàs.

Amb tot el nostre reconeixement i afecte,

Rosa Vidal

Mercè, Ramon i Montserrat Jané

QUEIXA DE LES PISCINES

Com a banyista habitual de les piscines del nostre poble, considero que l'estat d'aquestes és deficient. Primer de tot caldria parlar de la gespa: no només no n'hi ha, sinó que la meitat d'aquesta està en mal estat. A més a més, hi habiten formigues, aranyes i altres insectes que campen alegrement per sobre les nostres tovalloles. I no cal mencionar la pista de voleibol, o potser, més ben dit, la pista d'obstacles. Espero, doncs, que des d'aquí s'escolti no solament la meua opinió sinó la que comparteixo amb la majoria de banyistes.

Un banyista indignat

EQUIP

Consell de redacció:

Raquel Farré, Eunís Font,

Albert Vilà

Capçalera i vinyeta:

Artur Ribes

Maquetació:

Eunís Font

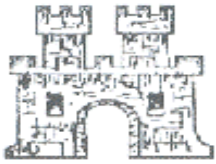
Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Torrebesses i amb la participació lliure de tot el veïnat.

E-mail:

elbolloedetorrebesses@hotmail.com

Número dipòsit:

L-132-2008

L'ajuntament informa

Voldríem començar aquesta informació fent uns agraïments. El primer és per a les associacions i veïns en general, per tot el suport que hem rebut en la realització de la Primavera Cultural. Sense l'ajuda de tots ells no hagués estat possible la realització del programa desenvolupat. En un full annex d'aquesta publicació trobareu una enquesta sobre aquesta activitat. Creiem que és molt interessant que ens la retorneu emplenada per tal de poder fer una valoració de les activitats dutes a terme i poder-les millorar en les edicions posteriors.

Un altre agraïment ha de ser per al grup organitzador del Pessebre, les dones que varen organitzar el Cap d'Any 2007-08 i l'Associació de Dones, que entre tots han aportat els diners necessaris per poder comprar un projector i una pantalla que per manca de temps encara no hem pogut instal·lar a la sala de baix de l'Ajuntament. Gràcies una vegada més.

Com heu pogut comprovar, hem col·locat una porta a les piscines i una barana en el mur situat enfront de les piscines. Tot això ho hem fet en col·laboració amb el CIJCA, institució sense afany de lucre de Lleida que es dedica a treballar amb joves per ensenyar-los un ofici. En la mateixa línia, tenim preparat un cancell per col·locar a la porta del vestíbul de l'Ajuntament i les baranes de les escales del Consistori, ja que les actuals no reuneixen les mesures de seguretat adequades.

Com es diu popularment, "no totes cauen al sac" i malauradament hem d'informar que el parc solar projectat de moment no es durà a terme ja que la companyia elèctrica Fecsa-Endesa ens demana la substitució de la línia elèctrica de Sarroca a Torrebesses i això econòmicament fa inviable

la inversió.

Subvencions

D'altra banda, la Diputació ens ha concedit una subvenció de 7.000 euros per poder arranjar l'enllumenat de la Plaça els Pagesos. El pressupost total de l'actuació és de 12.000 euros i en aquest moment estem esperant una altra ajuda de l'Institut de l'Energia per poder fer front al total de la despesa.

També hem sol·licitat una altra ajuda per a l'arranjament de l'Ajuntament. Ens han confirmat que ens donaran una part de tot el pressupost. A hores d'ara, però, encara no tenim els números concrets. Més endavant ja us n'informarem.

Volem informar-vos també que ens hem entrevistat amb el President de la Diputació de Lleida per demanar-li l'ampliació de la carretera d'accés al poble, i ens ha promès que ho faran aquest any o, com a molt tard, el

vinent.

Hem sol·licitat a la Diputació que ens pagui l'adquisició del quadre del retaule de Sant Joan, que va estar exposat al Palau de la Diputació durant la festa major de Lleida. Creiem des del consistori que tenim moltes possibilitats que ens ho concedeixin.

A més, hem sol·licitat al Departament d'Agricultura l'asfaltat d'un camí. Ens varen dir que intentarien fer-lo aquest any, però en aquest moments no tenim cap resposta.

A l'últim Bolló us vàrem informar de les sol·licituds que volíem presentar per al PUOS. En aquest moment podem dir que ens han concedit la renovació de la xarxa d'aigua potable i el clavegueram del carrer major. Les obres començaran de manera immediata ja que han d'estar acabades a mitjans d'octubre com a molt tard. Això és causat pel fet que hem de compartir el cost de l'obra amb una altra ajuda de Departament d'Agricultura. També ens han concedit l'arranjament de l'Hogar i una petita ajuda per al carrer Travessia Sant Pau.

Sou de l'alcalde

Durant aquests dies s'ha publicat als mitjans de comunicació que els alcaldes de poblacions menors de 2.000 habitants cobrarien un sou a càrrec de la Generalitat. Des d'aquestes línies voldríem informar que per rebre el cent per cent del sou cal tenir dedicació exclusiva, i a més cal que l'Ajuntament es faci càrrec de les despeses de la Seguretat Social. Fent una primera aproximació això suposa uns 400 euros mensuals. Des de l'Ajuntament creiem que en aquests moments aquesta despesa seria una càrrega excessiva per a l'economia municipal i, per tant, no ens acollirem a aquesta ajuda i l'alcalde i els regidors continuarem sense cobrar.

Quadre del retaule de Sant Joan

ESCOLA GUANYADORA I TRADICIONAL

El CEIP de Torrebesses compta amb dos alumnes que han estat premiats en dos concursos pel seu talent literari: Cristian Bofarull Torres ha quedat tercer en el concurs organitzat per l'Agència Tributària, gràcies a la redacció d'una carta a un defraudador d'aquest ens. Paula González Farré ha quedat primera de la província de Lleida en la IX Edició dels Jocs Florals de la Web de les Tres Bessones per l'elaboració de la millor poesia, i ha rebut com a premi un lot de llibres.

Altrament, tots els nens de l'escola varen celebrar la diada de Sant Jordi. La jornada matinal va comptar amb actes que tingueren lloc a la sala de baix de l'ajuntament i on assistiren els pares i mares dels alumnes del CEIP. Es féu una lectura de les poesies dels nens i nenes de l'escola, que havien estat elaborades per ells mateixos i giraven entorn de la temàtica de l'aigua. Val a dir que es trià aquest tema tenint en compte l'escassetat d'aquest bé i la importància que se li ha conferit amb l'exposició de Saragossa. D'aquestes poesies se n'elaborà un àlbum que les recull. Altrament, també es va emetre un DVD que recollia imatges de quatre llocs característics de la nostra vil·la (el castell, la plaça Tomàs Ballesté, l'ermita i l'església); mentre cada nen anava llegint el relat de cada indret.

La tarda es dedicà a recuperar la parla i la cultura de la franja de ponent a través de l'escriptora Susana Antolí. S'intentà que els alumnes prenguessin consciència de la diversitat lingüística que ens ofereix la nostra llengua tot jugant.

Enguany, la popular trobada de la ZER es féu a Alfés i comptà amb la participació dels cinc pobles que conformen la zona escolar. La jornada és dividida amb les activitats de recuperació de jocs tradicionals i un gran esmorzar. La segona part, tingué un to musical, ja que s'organitzà una ballada de danses modernes i un altra de danses escoceses que han estat assajades durant tot el curs. L'acte es va cloure amb l'entrega de diplomes als alumnes de sisè de primària.

Se sol·liciten els permisos per a la caça de conills

L'Associació de Caçadors informa que es demanarà el permís per a la caça del conill, com s'ha anat efectuant en els darrers anys. La sol·licitud es realitzarà el dia 20 de juliol.

Aquest permís es concedeix un cop és demostrable que la població d'aquests animals és suficientment gran com per a causar mal a l'agricultura, i en aquest moment el mal ja s'ha produït.

Desdel'associació s'afirma que el permís arriba tard i es planteja la possibilitat d'avançar-lo per tal de realitzar la cacera amb finalitats preventives i així evitar el mal als arbres. L'any 2007 es van concedir tres dies de cacera, amb dates poc idònies, ja que algun dels dies de permís era en dia laborable.

D'altra banda, l'associació també informa dels permisos que tenen per a caçar gossos i gats salvatges. En cas de trobar-vos amb problemes amb algun d'aquests animals, podeu posar-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta de l'Associació de caçadors.

Associació de caçadors de
Torrebesses

DONES AMB INQUIETUD

L'associació de dones aquest trimestre ha estat una de les grans col·laboradores en la jove estrena de la Primavera Cultural, posant-hi el seu toc en els següents actes:

El taller demostratiu de l'art de la decoració amb fruites per la Sra. Judit Comas de l'empresa Frutart, que va resultar ser una divertida i innovadora activitat per tal de renovar la cuina tradicional i prendre part d'una forma més personal en la cuina.

L'empresa disposa de pàgina web per consultar (www.frutart.com) i un correu electrònic on poder adreçar les suggerències o peticions.

Altrament, s'organitzà una xerrada a càrrec de la professional Marina Pifarré (assessora jurídica), que va posar de relleu el funcionament del sistema de pensions de la Seguretat Social i va respondre als dubtes sorgits. Segons una de les membres de la

junta de l'associació i assistent, el caràcter de l'acte va ser molt amè, dinàmic i participatiu.

En darrer lloc, també com ja és tradició, es va invitar el Dr. Gonzalo Marion i l'infermera Mari Fe Diaz per tal que poguessin exposar els seus consells sobre salut i gent gran.

Associació de dones de
Torrebesses

ES DESESTIMA LA CONCENTRACIÓ PARCEL·LÀRIA

Després de la xerrada explicativa dels tècnics de REGSEGA sobre l'evolució de les obres del canal Segarra-Garrigues, i de la consulta realitzada per decidir quin tipus de reg volíem, les adhesions al reg de transformació i per tant a la Concentració Parcel·lària han estat solament dotze, nombre del tot insuficient per realitzar el procediment, ja que es requereix l'adhesió de més del 50% de dels propietaris.

En vistes dels resultats obtinguts i tal com es va acordar a la reunió, l'Ajuntament ha sol·licitat al Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural no realitzar el procediment de concentració parcel·lària i passar, en conseqüència, a tenir dret a un reg de suport de 1.500 m³/ha procedents del Sistema Segarra-Garrigues, i a la implantació del reg de forma homogènia en el temps a tot el municipi, tal com ens va prometre en la xerrada

Sr. Ramon Vilalta.
el

Breus

EL CONSELL D'EMPRESARIS I EMPRESÀRIES DE TORREBESSES

Amb la inquietud de sentir la veu dels empresaris i empresàries del municipi, el passat 7 de març es congregà aquest grup des de l'Ajuntament per tal d'instar-los a idear com es podria promocionar la nostra vila i fer-la més atractiva pel turisme. S'aprofità la jornada per invitar els empresaris a utilitzar la pàgina web local com a plataforma per donar-se a conèixer a través de les noves tecnologies, cada cop més importants en el sector serveis.

LES OBRES D'ARRANJAMENT DEL CLAVEGUERAM

A les acaballes del mes d'abril, l'Ajuntament va iniciar la primera fase de les obres per tal de renovar la xarxa de clavegueram que abasteix el nostre municipi. En aquesta primera fase s'ha aixecat tota la zona nord del poble, amb la qual cosa alguns carrers han estat tallats a la circulació de vehicles de quatre rodes. A mesura que aquestes reformes vagin avançant, s'aniran obrint altres carrers per tal de canviar les tuberies que compten amb més de 50 anys.

Carrer tallat per les obres

Quina barra!

El grup de jovent de Torrebaes amenitza la Primavera Cultural

Aquest col·lectiu del poble hem volgut participar també en el funcionament d'aquesta nova proposta cultural que ha tingut lloc a Torrebaes durant els mesos d'abril i maig. Entre les propostes que hem impulsat hi ha una gran novetat: el primer torneig de vídeoconsola del poble, que varem anomenar PES08 i que va tenir una gran acceptació. A més a més de la demostració de primers auxilis per part de la Creu Roja. Amb aquest actes el grup de jovent de Torrebaes pretenem formar part de totes les iniciatives socials que es duguin a terme al poble.

A banda d'això, també vam obrir una barra per amenitzar molts dels altres actes que s'han dut a terme durant la Primavera Cultural. Vam decidir de fer-ho perquè, tal com vam explicar en el número anterior, el grup de jovent vol poder complir el Pla de Joventut que està treballant i la primera mesura a solucionar era l'econòmica. Per això vam creure escaient obrir aquesta barra que gràcies a tothom ens ha ajudat a consolidar uns fonaments per al mateix grup de jovent. Amb el mateix propòsit, el grup de jovent va portar la venda de llibres i roses del dia de Sant Jordi. Això, però, és només el principi de tot el que es proposa el jovent d'aquest poble.

ESPECIAL

PRIMAVERA Cultural

El nostre poble ha posat en marxa aquest any una nova proposta cultural. Es tracta de la Primavera Cultural, que defuig l'atragada setmana cultural dels altres anys. Amb aquest nou format, tots tenim més temps per participar-hi i a la vegada gaudir-ne. La Primavera Cultural d'aquest any té un segell propi (a càrrec d'Artur Ribes) que esperem que esdevingui una característica més del nostre poble.

Durant aquest dos mesos d'intensitat cultural, l'acte que més participants ha aplegat ha estat sens dubte el campionat de botifarra. Aquest joc de cartes és ben popular a casa nostra i no podia faltar un certamen dedicat a la seva pràctica. Es va començar amb el sorteig de parelles i va finalitzar amb la gran final. Les parelles que no guanyaven a cada ronda passaven a una subcategoria. D'aquesta manera tots podíem continuar participant-hi i ningú es sentia del tot perdedor. A tall d'anècdota, a les categories se'ls posà noms de competicions futbolístiques. La principal, la CHAMPIONS, i les altres la UEFA i la INTERTOTO. Sense ànims d'ofendre a ningú, aquest graciós detall va mantenir l'esperit competitiu fins al final.

Com podem veure en el cartell, la gran final la jugaren el Domingo i el Jesús, contra el Jordi i el Jaume.

Cartell de la gran final

Sopar dels jugadors del torneig de botifarra

Però el torneig de botifarra realment finalitzà amb el sopar de germanor que es va fer per compartir el premi.

ESPECIAL

PRIMAVERA Cultural

Un altre torneig que tingué èxit fou el de vídeoconsola. Organitzat pel grup de jovent, el PES08 aplegà a tots els intrèpids que van voler demostrar el seu control futbolístic de les noves tecnologies. Finalment, l'Antoni Ribes es féu amb la victòria.

És molt satisfactori per a qualsevol poble que es duguin a terme innovacions d'aquest tipus, ja que la revolució tecnològica està al caure i no ens pot agafar desprevinguts!

Però no tot és limitat al joc. Entre els actes que es dugueren a terme en destaquen alguns per la seva originalitat. En primer lloc, la xerrada sobre la importància dels museus en el desenvolupament local a càrrec de Miquel Sabaté que ens sorprengué amb les seves experiències en museus d'arreu del món. Aquest acte precedí la jornada de portes obertes al museu local Josep Jané. No hem d'oblidar la importància d'aquests emplaçaments, ja que des de 1981, el 18 de maig se celebra el dia mundial dels museus.

També cal ressaltar el taller de fruita. Com podeu observar en la fotografia, la fruita no és només el que ens ofereix la natura, sinó que hi podem intervenir i fer-la del nostre gust. Si no, pregunteu-ho a totes les mestresses que s'afanyaren a adquirir estris per decorar les seves taules amb les més variades figures de fruita!

En la mateixa línia transcorregué el taller de cuina a càrrec d'Albert Cogul, director de cuina i propietari del restaurant el Cellar del Roser de Lleida. L'Albert, ja és tot un assidu en els actes culturals de Torrebesses. Aquesta confiança fa que sigui un èxit any rere any.

Seguint amb les xerrades, també n'hi hagué una sobre Micologia a càrrec de Miquel Terés, que pertany a un dels departaments d'investigació del Institut d'Estudis Ilerdencs.

Demostració del taller de fruita

O la que ens oferiren Gonzalo Marion i Mari Fe Díaz (col·laboradors del Bolló) sobre consells pràctics per a la vida diària.

Finalment, també queda la xerrada i demostració sobre primers auxilis a càrrec de la Creu Roja, que ens ensenyà a actuar amb rapidesa i eficàcia en casos d'accident. I la xerrada sobre educació de fills i néts a càrrec de l'inspector d'educació, el Sr. Antoni Capell Teas.

Presentació de la xerrada sobre micologia

La vessant més artística de la Primavera Cultural l'aportaren el Taller de Titelles que ens oferí la Judit o l'obra de teatre *Les alegres casades del cabaret Windsor* de William Shakespeare representada pels alumnes del grup de teatre de l'IES Caparrella. L'obra ens acosta les aventures del jove Falstaff que per millorar la seva situació econòmica decideix festejar dues senyores ben casades. Però això no va ser fàcil perquè els marits, entre d'altres, complicaran els seus plans.

L'enveja, la gelosia i l'astúcia dels personatges converteixen en grotesques les diverses situacions escenificades.

També tinguérem el concert de les corals Veus Unides i Sant Bertomeu a l'església de Sant Salvador de Torrebesses.

ESPECIAL **PRIMAVERA** CULTURAL

En motiu de la celebració de l'any de l'aigua, els alumnes del col·legi de Torrebesses van protagonitzar un recital de poemes i rodolins sobre aquest bé tan escàs. Aquest acte, va encaminar la xerrada des de l'Agència Catalana de Consum, que evidentment parlà del consum d'aigua.

Altres activitats que es van dur a terme van ser l'Eucaristia solemne amb ofrena de ramets i la caminada popular sota el tema de la importància de l'aigua. En aquesta caminada és van recórrer els principals paratges de les nostres contrades on hi és o hi era present l'aigua. Una ruta que de ben segur no va deixar a ningú indiferent i que acabà amb esmorzar per tothom.

El Bolló de Torrebesses va voler participar també d'aquesta Primavera al poble. Com a eina de comunicació de tots els veïns vam creure positiu impulsar una xerrada sobre recuperació de la memòria històrica i per això vam convidar a la historiadora Assumpta Montellà. Tal com es defineix ella mateixa, una historiadora de professió, per devoció, per vocació, amb passió, amb vehemència i amb intensitat. Assumpta Montellà ens acostà una emotiva història sobre la Maternitat d'Elna, bressol d'exiliats; però sobretot ens acostà la seva pròpia història envers aquesta.

La seva història comença amb l'arribada de milers d'exiliats a les platges d'Argelers. En l'estudi de les dures condicions de vida que allí es donaren, Assumpta Montellà topà amb un tema que la fascinà: l'existència d'Elisabeth Eidenbenz, una jove suïssa que muntar una Maternitat al poble francès d'Elna, on ajudà a les parteres a portar al món més de 800 infants.

La història d'Assumpta Montellà no acaba aquí, sinó que ella finalment localitzà Elisabeth Eidenbenz i conjuntament recuperaren aquesta història tan humana.

Ens oferí una breu entrevista de Elisabeth Eidenbenz on se'ns mostra una dona gran però ben conscient de la importància de la vida i sobretot humil.

Si volem saber més sobre el tema, podem llegir el llibre *La Maternitat d'Elna, bressol d'exiliats*, d'Assumpta Montellà publicat per Ara Llibres, o podem consultar el seu bloc (<http://sentimentsaflordepell.blogspot.com/>)

I si no en tenim prou existeix també un documental, *El llegat de la maternitat d'Elna*, de Toni Espinosa, Assumpta Montellà, emès pel Canal 33 el 13 de juny i disponible a www.tv3.cat/videos/486309.

Però per a més detalls haurem d'esperar la pel·lícula que en farà el director català Manuel Huerga i que actualment es troba en fase de preproducció.

RECUPEREM LA HISTÒRIA DE TORREBESSES

NOTES SOBRE L'ANTERIOR REPORTATGE

Volem donar constància que els noms propis corresponents als càrrecs del local de baix, o comument dit Hogar esmentats al reportatge del número anterior són els següents:

Com a primer comptable, el tiet del Genaro: Joan Florensa Rué

Com a primer secretari, el tiet del Manolo i no, de la Rosabel: Jaume Arbonés Gort

Com a segon comptable, el pare del Mingo: Josep Florensa Vidal

Altrament, afegim que el nom complet de l'Emilio el Quiquet és, Emilio Monclús Font

També volem aclarir que en cap moment amb aquest reportatge i amb l'anterior hem volgut ferir la sensibilitat de cap vilatà i lector; i així mateix volem expressar la nostra voluntat de recuperar la memòria històrica dels nostres locals i no jutjar els fets i les persones que envoltaren els dos centres de trobada. Sentim que algú hagi malinterpretat el tema del reportatge i l'hagi extrapolat a altres instàncies.

També volem mostrar el nostre agraïment a aquelles persones que ens acostaren les seves vivències, les quals ens ajudaren a conformar el nostre reportatge. Els hem robat el seu temps i també els hem fet recordar passatges de la seva vida que havien estat enterrats; i que han estat capaços de recuperar tot i la complexitat d'aquells moments. Gràcies per la valentia que han demostrat ajudant-nos a elaborar la història del nostre poble. Així doncs, volem remarcar que la temàtica del reportatge gira entorn dels locals de trobada que actualment encara segueixen en peu a Torrebesses i dels quals pensem que totes les persones d'aquest poble ens n'hem de sentir orgullosos.

Per últim, afegir que aquest reportatge no està complet. Manquen moltes dades per poder finalitzar-lo. Us invitem a ajudar-nos a redactar-lo aportant qualsevol informació que cregueu que podem utilitzar. Així mateix, també us convidem a expressar per escrit qualsevol tipus de crítica.

Atentament,

El consell redactor del Bolló

CENTRE LA CULTURAL

Quan la guerra s'acabà el juliol de l'any 1939, es reobrí el Centre de la Cultural reiniciant les seves activitats: hi havia una zona de cafeteria, s'hi feia ball i també s'hi projectava cinema. Llavors s'erigia com a únic local a tota la població.

Fins als anys 50, la junta de la Cultural llogava orquestres per fer el ball de les dues festes majors (Sant Sebastià i Sant Salvador) i també per Nadal i Pasqua. Les orquestres es pagaven a través dels fons dels socis de fins a trenta anys. Recordem que s'havia de ser major de 14 anys per accedir-hi. Altrament, també hi havia un espai per a la promoció de l'orquestra autòctona, la Mar-i-Cel de Torrebesses, la qual tocava sardanes al matí a la Plaça dels Pagesos i a la tarda s'atansava més al ball que s'allotjava a la Cultural

El cinema era l'altra activitat que ornava el local de La Cultural. Aquest no era una activitat gratuïta, s'havia de pagar entrada per tal de gaudir-ne. S'hi van poder veure pel·lícules com ara *La corona de hierro* del director italià Alessandro Blasetti, una de les primeres versions de *Juana de Arco* (1948) de Víctor Fleming o *El puente sobre el río Kwai* (1957) de David Lean, que van ser les més

taquilleres a Torrebesses. Realment, el cinema que es projectava no era gaire variat i actual, però de seguida es va consolidar com una de les grans distraccions al poble tenint en compte que les xarxes de comunicació de l'època no permetien trobar les darreres estrenes amb tanta facilitat com avui dia.

Cal destacar que a part de les activitats, La Cultural també guardava un espai per la cafeteria, que es duia a través d'arrendataris que s'encarregaven de gestionar el local segons les directrius que els marcaven els socis de la junta. Aquests arrendataris rebien un sou i la resta que es recaptava anava a parar al fons de la societat

El ball i el cinema duraren fins que es reinicià l'activitat del local de baix. Llavors, aquell centre social va passar a ser únicament cafeteria. Els socis anaven a ballar a Ca la Pepa o Ca la Rosita la Paula.

HOGAR DEL FRENTE DE JUVENTUDES

En el cas d'aquest local, el tancament vingué motivat per les circumstàncies de l'època. El fet que estigués clausurat i conseqüentment en desús propicià l'entrada de tot tipus de gent errant, els quals l'utilitzaven com aixopluc. El mal ús i la poca cura van

fer que es deteriorés moltíssim, ja que s'hi feien fogueres, s'embrutava i no es netejava...

Per aquesta premissa els socis cediren el local del Frente de Juventudes pels voltants del 1958, el qual hi localitzà la seva seu al poble. El nom d'Enric de Deu apareix com a professor de l'escola i promotor de l'empresa. Amb ell s'hi afegiren altres persones del poble que tiraren endavant el local.

Es poden corroborar aquests fets a través d'un text a màquina on es dona fe d'aquesta voluntat de no deixar perdre el local i de donar-li una empenta per impulsar-lo per tal d'organitzar-hi activitats. Primer com a centre lúdic, on s'hi jugava a futbolí, a billar, a ping-pong, entre d'altres. Després, com a local social amb la iniciació del teatre, i fins i tot la formació d'un grup amateur.

Altrament, el finançament d'aquest local per les activitats i el manteniment del propi centre es feia a partir dels diners que s'obtenien a la cafeteria, la qual portava tot el jovent. Aquests posaven les seves mans i la seva voluntat per tirar-ho endavant.

Cal dir que a partir dels anys 50, es tornà a iniciar el ball de Festa Major que llavors passà a ser l'únic al poble.

Efemèrides

Fa 547 anys Torrebesses s'enfrontà al rei Joan II

Imatge de Joan II

Corria l'any 1461, quan el rei Joan II el Gran i el seu fill Carles de Viana, van iniciar una lluita pel poder de la Corona Catalanoaragonesa. El rei Joan no era ben vist pel govern de la Generalitat i es declarà la que fou la Primera Guerra Civil Catalana.

En aquells temps, Torrebesses ja pertanyia a la cartoixa de Scala Dei, fidel a la Generalitat. Així fou com Torrebesses, juntament amb el govern català i altres pobles fidels als monjos prioratins es declarà contrari al rei i favorable al Príncep de Viana. La realitat, però, ens diu que al final foren molt pocs els pobles que

van escollir aquesta opció (Poboleda, Porrera, Tarroja, Gratallops i la Vilella Baixa).

En conseqüència, ja us podeu imaginar el desenllaç. Al cap de 3 anys de decretar-se la guerra, Torrebesses es rendí als partidaris de Joan II i el rei decidí venjar-se de la nostra població amb un càstig considerat suau per l'època. La multa fou de 1.000 florins d'or, quantitat altíssima per l'economia de la nostra minvada població. Se suposa que si aquests diners es pagaren, ho va fer la cartoixa de Scala Dei.

Com a curiositat, dir que segons la rumorologia de l'època, Joan II va lluitar als camps de batalla fins als 70 anys d'edat i essent cec. Amb aquesta tenacitat, no devia pas ser fàcil derrotar-lo...

TORREBESSES
TEATRE

Torrebesses Teatre acabarà la temporada de representació de l'obra *L'ONCLE*

ANTON a la població de Torre-serona el proper dia 11 de juliol. Tot un clàssic pel nostre grup, que hem d'afegir a les actuacions fetes a Almacelles, l'Albagés, Albatàrrec i, dins les Vesprades Teatral del C. C. del Segrià, Alpicat, Torrefarrera, Maials, Aspa, Alguaire i Sunyer, on hem procurat deixar una bon record i representació del nostre poble.

Per altra part, els integrants del grup i acompanyants com a premi a l'esforç i dedicació durant les dos últimes temporades hem realitzat un viatge a Portugal, visitant Queluz, Sintra, Cascais i Estoril i Lisboa.

OH! LISBOA

El grup de teatre TorreBesses Activa a Portugal

El virus del papil·loma humà (UPH)

El virus del papil·loma humà s'anomena vulgarment "virus de les berrugues". Actualment és la causa major del càncer de coll d'úter. Pot ser de baix risc, perquè rarament es converteix en càncer; o d'alt risc, ja que pot arribar a desenvolupar-lo.

Factors de risc

Inici de la vida sexual activa a una edat primerenca (abans dels 20 anys).
Adolescents amb una vida sexual activa.
Gran nombre de companys sexuals.
Malalties de transmissió sexual o infecció del coll de l'úter persistent o recurrent.
Consum de tabac.
Ús prolongat d'anticonceptius.
Mala nutrició.
Sistema immunològic deprimat (sida, drogues...).

Període d'incubació

És molt variable. Generalment de dos a tres mesos, encara que pot arribar a ser d'anys.

Freqüència de la infecció

En dones joves és alta. No obstant, el 90-95% d'aquestes es curen soles, sense cap mena de tractament.

Mode de transmissió

Generalment per contacte sexual, però hi ha evidència d'altres formes de contagi, com ara l'ús de joguines sexuals.

Com es diagnostica?

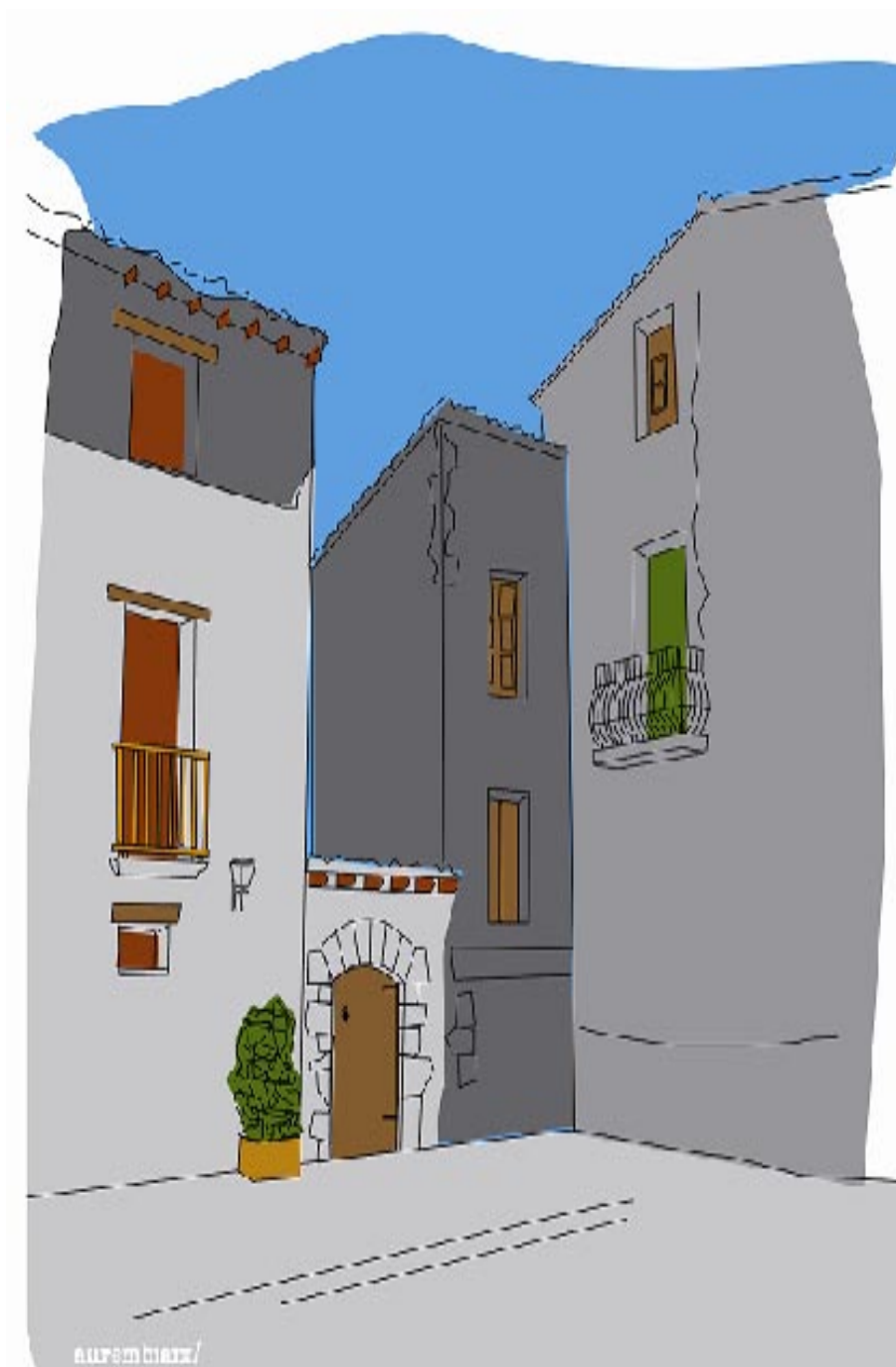
Per citologia cervicovaginal.

Imatge del virus del Papil·loma Humà

Com es pot prevenir?

Efectuant controls periòdics ginecològics.
Controlant els factors de risc.
Vacunació: en nenes i dones d'edats entre 9 i 26 anys. Es preferible vacunar-se abans d'iniciar l'activitat sexual. A Catalunya, a l'escola es vacunen les nenes entre els 11 i 12 anys (sisè de primària), conjuntament amb la vacunació de l'hepatitis A+B. S'inclourà en el calendari vacunal abans del 2010.
Són tres injeccions: una vegada aplicada la primera, necessitarà vacunar-se per segona vegada després de dos mesos i per tercera vegada als sis mesos de la primera aplicació.

Horaris

Ajuntament:

dll-dv: 11.30-13.00

Farmàcia:

dll-dv mati: 10.30-11.30

tarda: 18.00-19.00

Metge:

dll-dv: 9.00 / dj: 12.00

Perruqueria:

dll-dv tarda

ds: tot el dia

Marina Pifarré

(assessora jurídica)

dm: 18.00-21.00

Assistent social:

consultar horaris a l'Ajuntament

Passatemps

Saps on pertany aquesta foto? Si saps en quin lloc del poble hi ha aquest mas, envia un correu a la nostra adreça electrònica!

Resposta al passatemps anterior:

Rellotge de sol de la façana de cal Musa

Guanyador:

Josep Francisco Mor

